

การพัฒนารูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการ แก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นสำหรับนักศึกษาพยาบาล*

ณัฐชยา พลชีวะ**

ปราโมทย์ ถ่างกระโทก***

ดวงกมล วัตราดุลย์****

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น 2) สร้างรูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น และ 3) ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นที่พัฒนาขึ้น ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ นักศึกษาพยาบาล จำนวน 8 คน ที่ได้จากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด เก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มโดยใช้แนวคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาตามแนวทางของไมล์และฮูเบอร์แมน (1994) กลุ่มตัวอย่างที่ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ประกอบด้วย นักศึกษาพยาบาล จำนวน 8 คน และอาจารย์พยาบาลที่สอนในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น จำนวน 4 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยความถี่และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาพยาบาลยังมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินภาวะสุขภาพที่ไม่เพียงพอ ขาดทักษะในการซักประวัติและการตรวจร่างกาย และขาดทักษะด้านการสื่อสารในการประเมินภาวะสุขภาพ นักศึกษาต้องการการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และการฝึกทักษะจากสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมจริง 2) รูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นที่พัฒนาขึ้นจากปัญหาและความต้องการของนักศึกษา รวมถึงการบูรณาการแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนเสมือนแบบคลาวด์ และการฝึกทักษะจากการให้บริการการประเมินภาวะสุขภาพในผู้สูงอายุ 3) รูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมในแต่ละด้านตามเกณฑ์ของ AGREEII ตั้งแต่ร้อยละ 70.24 ถึงร้อยละ 76.79

การศึกษานี้เสนอแนะให้รูปแบบที่พัฒนาไปทดลองใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นสำหรับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเพื่อพัฒนาสมรรถนะการประเมินภาวะสุขภาพ และทักษะการสื่อสารของนักศึกษาพยาบาลต่อไป

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัย, การบูรณาการ, นักศึกษาพยาบาล, การรักษาโรคเบื้องต้น

*ทุนสนับสนุนการวิจัยจากสมาคมศิษย์เก่าพยาบาลสภาวิชาชีพ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

**อาจารย์ สาขาวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย

Corresponding author; E-mail: natchaya.p@stin.ac.th

***อาจารย์ สาขาวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย

****ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย

Received: January 11, 2021; Revised: April 04, 2021; Accepted: May 21, 2021

Development of integration teaching-academic service-research model of primary medical care course for nursing student*

Natchaya Palacheewa**

Pramote Thangkratok***

Duangkamol Wattradul****

Abstract

The purposes of this research and development approach were to 1) study the situation of teaching and learning activities on Primary Medical Care course for nursing students, 2) develop model of integration teaching-academic service-research on Primary Medical Care course, and 3) evaluate appropriateness of the researcher-developed model of integration teaching-academic service-research on Primary Medical Care course. The key informants comprised eight nursing students, selected by purposive sampling. Data collection was using Focus Group Discussion by open-ended questionnaires. Qualitative data were analyzed using content analysis by Miles and Huberman (1994). Appropriateness of model of integration teaching-academic service-research on Primary Medical Care course for nursing students was appraised by eight nursing students and four nurse instructors, teaching Primary Medical Care course. Quantitative data was analyzed the appropriateness of model using frequency and percentage.

The results of this study indicated that 1) nursing students required to enhance competencies regarding to health assessment by more practicing about history taking, physical examination and health communication. Additionally, Blended Learning approach could be used to enhance clinical skills by rehearsal in real-life situation and environment, 2) furthermore, model of integration of teaching-academic service-research on Primary Medical Care course should add Cloud-based virtual classrooms and academic service for health assessment in aging population, and 3) based on AGREEII, the appropriateness of model of integration teaching-academic service-research on Primary Medical Care course was 70.24% to 76.79%.

Nurse instructors can apply this developed integration model to improve health assessment and health communication competencies for undergraduate nursing students.

Keywords: teaching-academic service-research model, integration, nursing student, primary medical care

*Granting supported by The Thai Red Cross Nurses' Alumni Association under the Royal Patronage of H.R.H. Princess Maha Chakri Sirindhorn

**Instructor, Department of Community Health Nursing, Srisavarindhira Thai Red Cross Institute of Nursing

Corresponding author; E-mail: natchaya.p@stin.ac.th

***Instructor, Department of Community Health Nursing, Srisavarindhira Thai Red Cross Institute of Nursing

****Assistant Professor, Department of Adult and Gerontological Nursing, Srisavarindhira Thai Red Cross Institute of Nursing

Received: February 11, 2021; Revised: April 03, 2021; Accepted: May 21, 2021

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นความเป็นเลิศและความมุ่งมั่นในศาสตร์เฉพาะด้าน โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยมีพันธกิจหลักและสำคัญ 4 ประการ ประกอบด้วย การผลิตบัณฑิต (Produce graduates) การศึกษาวิจัย (Conduct research studies) การบริการวิชาการแก่สังคม (Provide academic services to the society) และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (Preserve arts and culture) สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาองค์ความรู้พัฒนาบัณฑิตที่มีความสามารถตามยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันในเวทีสากล ทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ รวมถึงการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับชุมชนหรือในระดับท้องถิ่น¹⁻³ การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัย (Teaching-academic service-research) น่าจะเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่จะเสริมสร้างให้คณาจารย์ได้ใช้องค์ความรู้และความสามารถในการสอนและการศึกษาวิจัยไปใช้ในการให้บริการวิชาการแก่สังคมและพัฒนาสังคม ในขณะเดียวกันก็เป็นการพัฒนานักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้จากการทำงานจริงในสภาพแวดล้อมจริง อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติในชุมชนอีกด้วย^{4, 5} นับได้ว่า การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล อันจะก่อให้เกิด

ประโยชน์มหาศาลต่อสถาบันอุดมศึกษา นักศึกษาคณาจารย์ ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งเป็นประเด็นท้าทายคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของไทยไม่น้อย

การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัย⁶ ประกอบด้วย 3 รูปแบบหลัก คือ 1) การบูรณาการโดยใช้การจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก หมายถึง การที่คณาจารย์นำผลการวิจัย การจัดการความรู้ ประสบการณ์ ผลการฝึกอบรม และการให้บริการวิชาการแก่สังคม มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือการที่คณาจารย์มอบหมายงานให้ผู้เรียนศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม แล้วนำผลการวิจัยมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้พร้อมทั้งร่วมกันสังเคราะห์ผลการวิจัย แล้วผู้เรียนนำผลการสังเคราะห์งานวิจัยไปเผยแพร่แก่หน่วยงาน หรือการที่คณาจารย์มอบหมายให้ผู้เรียนทำวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับเนื้อหารายวิชากับแหล่งเรียนรู้ภายนอก แล้วนำผลการวิจัยมาสังเคราะห์พร้อมทั้งเผยแพร่ผลการสังเคราะห์การวิจัยแก่หน่วยงาน ชุมชน และสังคม 2) การบูรณาการโดยใช้การวิจัยเป็นหลัก หมายถึง การที่คณาจารย์ทำวิจัยในชั้นเรียนหรือสร้างนวัตกรรม แล้วนำไปใช้จริงหรือขยายผลในหน่วยงาน ชุมชน และสังคม หรือการที่คณาจารย์และผู้เรียนร่วมมือกับสถานศึกษาในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research: PAR) เพื่อพัฒนาสถานศึกษา หรือการที่คณาจารย์และผู้เรียนร่วมกันกำหนดพื้นที่ที่มีปัญหาแล้วร่วมกันศึกษาวิจัยเจาะลึกหาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) เพื่อแก้ไขปัญหาหัดถักถว และ 3) การบูรณาการโดยใช้การบริการวิชาการแก่สังคมเป็น

หลัก หมายถึง การที่คณาจารย์สำรวจความต้องการของหน่วยงาน ชุมชน สังคม แล้วมีการนำผลการวิจัย ผลการสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมที่ได้จากงานวิจัยหรือการจัดการเรียนการสอนมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการให้บริการวิชาการ หรือการที่คณาจารย์เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่บุคคลภายนอกโดยมีผู้เรียนเป็นผู้ช่วยในกระบวนการอบรมแล้วให้ผู้เรียนทำการประเมินการฝึกอบรม จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ในปัจจุบันการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบูรณาการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยยังมียังอยู่อย่างจำกัด การดำเนินการศึกษาวิจัยในประเด็นดังกล่าวจึงมีความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่ง

สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย เป็นสถาบันอุดมศึกษาภายใต้การดูแลอุปถัมภ์ของสภากาชาดไทย มีพันธกิจสำคัญในการจัดการศึกษา ส่งเสริม และพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูงด้านการพยาบาล ตลอดจนศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม รวมไปถึงดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของสภากาชาดไทย เพื่อประโยชน์ต่อชุมชน และสังคม ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาประเทศ ตลอดจนดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมทางการพยาบาลเพื่อพัฒนาระบบการพยาบาลที่ครอบคลุมทั้งด้านการปฏิบัติการพยาบาล ด้านการจัดการศึกษา ด้านการวิจัยและนวัตกรรมทางการพยาบาลเพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ความเข้มแข็งของชุมชน และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน จะเห็นได้ว่า การบูรณาการพันธกิจของสถาบันด้านการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยจะเป็นกลไกสำคัญอันจะนำไปสู่การพัฒนาความรู้และประสบการณ์ของคณาจารย์

ในสาขาที่เกี่ยวข้อง เสริมสร้างให้นักศึกษาพยาบาลเกิดทักษะการเรียนรู้จากสถานการณ์หรือประสบการณ์จริง รวมไปถึงเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น (Primary medical care course) ของสถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทพยาบาลวิชาชีพในการคัดกรองวินิจฉัยโรคเบื้องต้นและการรักษาโรคเบื้องต้นภายใต้กฎหมายวิชาชีพ จากการประเมินการจัดการเรียนการสอนในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2562 ที่ผ่านมามีพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินภาวะสุขภาพ รวมถึงยังขาดทักษะที่จำเป็นในการซักประวัติและการตรวจร่างกายผู้รับบริการ สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลยังมีความรู้และทักษะปฏิบัติในการรักษาพยาบาลเบื้องต้นไม่เพียงพอ โดยเฉพาะทักษะการตรวจร่างกาย^{7,8} นอกจากนี้จากการประเมินผู้ใช้บัณฑิตของสถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย พบว่า ทักษะด้านการสื่อสารของบัณฑิตส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ถึงระดับดี นักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดทักษะด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีสมรรถนะด้านการสื่อสารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง⁹ อีกทั้งทักษะการประเมินภาวะสุขภาพและทักษะการสื่อสารเป็นสมรรถนะหลักที่จำเป็นของพยาบาลวิชาชีพ จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะด้านการประเมินภาวะสุขภาพ และทักษะการสื่อสารของ

นักศึกษาพยาบาล จึงสนใจศึกษาสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น สร้างและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยที่พัฒนาขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้การบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาพยาบาล รวมไปถึงการให้บริการสุขภาพแก่ประชาชนให้มีภาวะสุขภาพที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีระบบ (System theory) ของจอร์น¹⁰ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น เนื้อหาหรือทักษะที่นักศึกษาต้องการพัฒนา บริบทการจัดการเรียนการสอน และบริบทของสถาบัน 2) กระบวนการ (Process) ได้แก่ รูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นที่พัฒนาขึ้น โดยการประชุมทีมพัฒนารูปแบบฯ ยกร่างรูปแบบฯ และพัฒนาเครื่องมือฯ และ 3) ผลผลิตหรือผลลัพธ์ (Output/ Outcome) ประกอบด้วย ความเหมาะสมของรูปแบบที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นที่พัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ (Research and development) มีการเก็บข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ นักศึกษาพยาบาล เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น จำนวน 8 คน ที่ได้รับการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ มีประสบการณ์การเรียนรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น ปีการศึกษา 2563 มีประสบการณ์เป็นผู้ติดต่อประสานงานการจัดการเรียนการสอน และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ประกอบด้วย นักศึกษาพยาบาลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 8 คน และอาจารย์พยาบาลที่สอนในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น จำนวน 4 คน ที่ได้รับการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ มีประสบการณ์การสอนรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น ปีการศึกษา 2563 จบการศึกษาระดับปริญญาโททางการพยาบาล และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท ดังนี้

1. แนวคำถามการสนทนากลุ่มเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด (Open-ended questionnaires) แนวคำถามมี 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ประเด็นเนื้อหาหรือทักษะที่นักศึกษาต้องการพัฒนามีอะไรบ้าง 2) ลักษณะของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลเป็นอย่างไร แนวคำถามการสนทนากลุ่มนี้ได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.8 ถึง 1.0

2. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบูรณาการจัดการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นที่พัฒนาขึ้น โดยประยุกต์ใช้แบบประเมินคุณภาพแนวทางปฏิบัติสำหรับการวิจัยและการประเมินผล (Appraisal of Guideline for Research & Evaluation II; AGREE II)¹¹ เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 7 ระดับ จำนวน 13 ข้อ จำแนกมิติของการประเมินออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านขอบเขตและวัตถุประสงค์ 2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) ด้านความเข้มงวดของขั้นตอนการจัดทำ 4) ด้านความชัดเจนและการนำเสนอรูปแบบ 5) ด้านการนำรูปแบบไปใช้ และ 6) ด้านการตรวจสอบความเป็นอิสระ แบบประเมินได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.7 ถึง 1.0

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มนักศึกษาพยาบาลเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักวิเคราะห์ประเด็นสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น และขออนุญาตในการบันทึกเทปสนทนา

2. ทบทวนวรรณกรรมและการสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยเพื่อนำมาบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนและการบริการวิชาการแก่สังคมวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น การระบุเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นที่สำคัญจำเป็นและการทบทวนวรรณกรรมและการสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยมาจัดทำรูปแบบการบูรณาการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น

4. ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรวมทั้งสิ้น 12 คน ได้แก่ นักศึกษาพยาบาล จำนวน 8 คน และอาจารย์ผู้สอนในรายวิชา จำนวน 4 คน ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่มโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ตามแนวทางของไมล์และฮูเบอร์แมน (1994)¹² โดยการจำแนกประเภทข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และสร้างข้อสรุป

2. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน และร้อยละ

3. คำนวณค่าความเหมาะสมของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยทำการคำนวณคะแนนในแต่ละด้านจากการรวมคะแนนทั้งหมดของแต่ละข้อในด้านนั้น และจัดลำดับคะแนนรวมเป็นร้อยละของคะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ของหมวดดังกล่าว และนำมาคำนวณตามเกณฑ์ของ AGREE II¹¹

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผ่านการพิจารณาและรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย เลขที่ COA No. 05/2020 วันที่ 29 กรกฎาคม 2563 และแก้ไขเพิ่มเติม COA No. 03/2021 วันที่ 7 พฤษภาคม 2564 โดยมีการอธิบายกระบวนการวิจัยวัตถุประสงค์ และขออนุญาตในการบันทึกเทปสนทนา ผู้เข้าร่วมวิจัยได้ลงนามในหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล และข้อมูลทุกอย่างจะเก็บไว้เป็นความลับไม่เปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น ซึ่งได้ข้อมูลโดยสรุปจากการสนทนากลุ่มได้ 2 ประเด็น ดังนี้

1) ประเด็นเนื้อหาหรือทักษะที่นักศึกษาต้องการพัฒนา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลยังขาดทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับการประเมินภาวะสุขภาพ ประกอบด้วย การซักประวัติ การตรวจร่างกาย และการสื่อสารในการประเมินภาวะสุขภาพ ดังข้อมูลจากนักศึกษาตัวอย่างเช่น

“สำหรับหนูคิดว่าการซักประวัติเป็นสิ่งที่ยาก เพราะมันเป็นพื้นฐานของการวินิจฉัยแยกโรค เราเจอคนไข้เราต้องซักประวัติก่อน ถ้าเราตกหล่นอะไรไป ก็จะไม่สามารถไปต่อในการวินิจฉัยแยกโรคได้...จะทำให้ Lose ข้อมูลไปใช้วินิจฉัยแยกโรค” (NS005)

“ด้วยความที่ประสบการณ์น้อย การซักประวัติยังค่อนข้างสะเปะสะปะ ถามไปเรื่อย ไม่เป็นระบบทั้งในเรื่องของการซัก (ประวัติ) และไม่เป็นระบบในการที่คนไข้มาด้วยอาการนั้น ๆ” (NS003)

“เรื่องการตรวจร่างกาย ตรงที่เป็นพื้นฐาน คือเหมือนยังแยกไม่ออก เช่น จะแยกว่าคนนี้มีเชื้อหรือเปล่า ไม่รู้ว่าขีดไหม แบบนี้เรียกว่าขีดหรือเปล่า การฟังหัวใจไม่ทราบว่าจะฟังที่ใด ยืนมันผิดหรือเปล่า การฟังปอดยังไม่มั่นใจว่าฟังถูกไหม อยากให้มีตัวอย่างที่หลากหลายให้ดู ให้ฟัง” (NS004)

“ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสาร เหมือนจะพูดไม่รู้เรื่อง แต่ก็พยายามฝึกเรื่อย ๆ แต่ก็ยังไม่ถึงขั้นที่พูดแบบชัดเจน ได้คำตอบที่ต้องการ” (NS007)

“ผู้รับบริการมีความแตกต่างกัน บางคนใจดี บางคนเงียบ ๆ ทำให้เราสื่อสารหรือเข้าถึงแต่ละคนไม่เหมือนกัน ทำให้ไม่กล้าสัมภาษณ์คำถามบางคำถาม” (NS006)

“บางที่เราไม่สามารถเข้าถึงคนไข้ได้ เพราะอาจจะประสบการณ์น้อย เป็นนักศึกษาพยาบาล บางเรื่องเราไม่รู้ว่าพูดแบบนี้ไปจะเกิดผลอะไรไหม ถามแบบนี้ไปมัน OK หรือยัง” (NS008)

2) ลักษณะของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาต้องการการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้งการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่มีการบันทึกการสอนหรือมีสื่อการสอนที่สามารถดูย้อนหลังได้ทุกที่ ทุกเวลา และการฝึกปฏิบัติทักษะทางการแพทย์จากสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมจริง ดังข้อมูลจากนักศึกษา ตัวอย่างเช่น

“การที่เราเรียนแบบบรรยายก่อนแล้วไปฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการพยาบาลมันเป็นเรื่องที่ดีมาก เพราะบางทีการเรียนแบบบรรยายเฉย ๆ อาจฟังบ้าง ไม่ฟังบ้าง แต่ถ้าเราได้ทดลองทำจริง ๆ จะทำให้เราได้เรียนรู้จริง ๆ” (NS002)

“การที่อาจารย์บันทึกการสอนแล้วให้นักศึกษาดูย้อนได้ เห็นประโยชน์จากตรงนี้มาก เพราะว่าการเรียนในห้องบางทีเราอาจเผลอหรือข้ามบางจุดไป เราก็จะ Lose ไปเลย แต่ถ้ามีคลิปบันทึกการสอนก็จะช่วยได้มาก บางคนจะกลับมาดูย้อน มาทบทวนอีกครั้ง” (NS003)

“ชอบการเรียนแบบออนไลน์แล้วไปเสริมด้วยการฝึกปฏิบัติเพราะมันทำให้เข้าใจมากขึ้นเสริมไปอีก” (NS005)

“การเรียนออนไลน์มีความเข้าใจมากกว่า เพราะสามารถดูเป็นคลิปป้อนหลังได้ แต่ถ้าเรียนในห้องจะบันทึกได้แค่เสียงแล้วไปฟัง แต่การเรียนออนไลน์ได้เห็นภาพ เห็นคลิปที่อาจารย์สอน” (NS006)

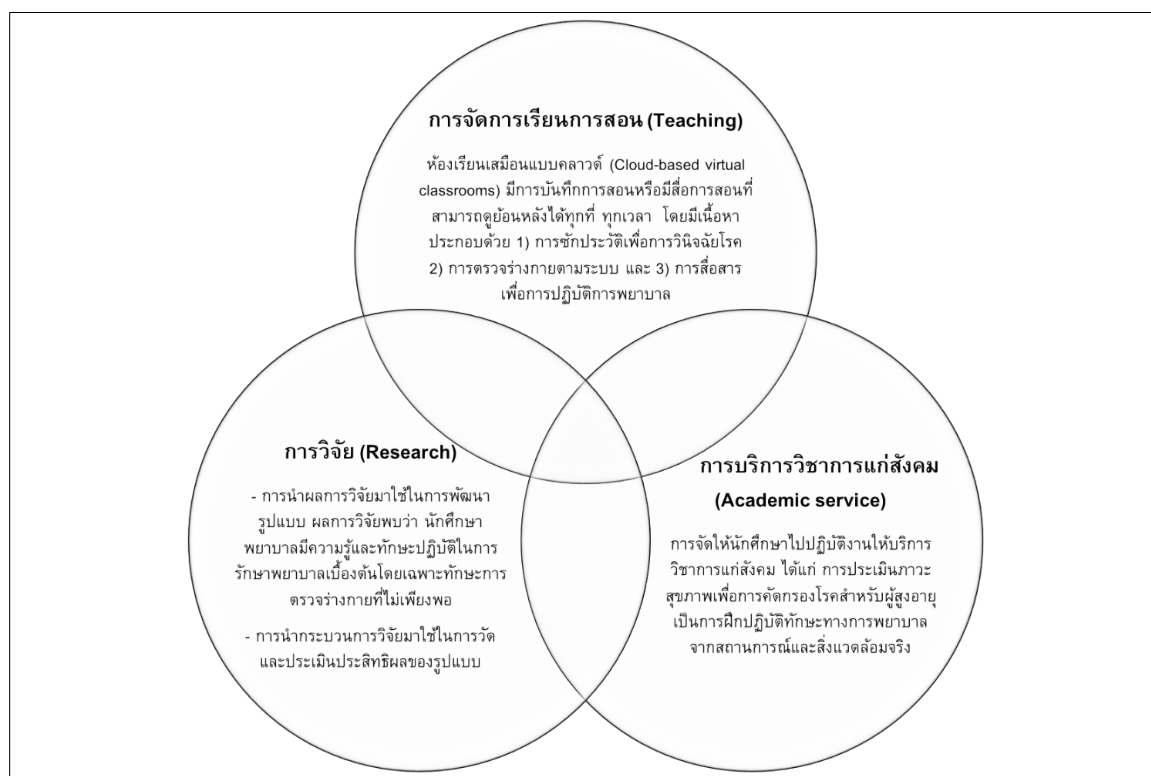
2. รูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้งการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่มีการบันทึก

การสอนหรือมีสื่อการสอนที่สามารถดูย้อนหลังได้ทุกที่ ทุกเวลา และการฝึกปฏิบัติทักษะทางการแพทย์จากสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมจริง การเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นการจัดให้นักศึกษาพัฒนาสมรรถนะการประเมินภาวะสุขภาพและทักษะการสื่อสารด้วยตัวเองผ่านห้องเรียนเสมือนแบบคลาวด์ (Cloud-based virtual classrooms) โดยมีเนื้อหาประกอบด้วย 1) เทคนิคการซักประวัติเพื่อการวินิจฉัยโรค 2) เทคนิคการตรวจร่างกายตามระบบ และ 3) เทคนิคการสื่อสารเพื่อการปฏิบัติการพยาบาลที่เป็นเลิศ โดยมอบหมายให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองทุกที่ ทุกเวลาตามเวลาที่นักศึกษาสะดวก ส่วนการฝึกปฏิบัติทักษะทางการแพทย์จากสถานการณ์และสภาพแวดล้อมจริงเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยให้นักศึกษาปฏิบัติงานให้บริการวิชาการแก่สังคม ประกอบด้วย การประเมินภาวะสุขภาพเพื่อการคัดกรองโรคสำหรับผู้สูงอายุของศูนย์บริการการพยาบาลด้านผู้สูงอายุ สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย ณ ศูนย์บริการการพยาบาลด้านผู้สูงอายุ สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย ดังภาพที่ 1

3. ความเหมาะสมของรูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นที่พัฒนาขึ้น ผลการวิจัยพบว่าจะแนะนำจากการประเมินในภาพรวมโดยกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความเหมาะสมในแต่ละด้านตามเกณฑ์ของ AGREEII¹¹ มีค่าตั้งแต่ร้อยละ 70.24 ถึงร้อยละ 76.79 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมสูงสุด 2 อันดับแรก ได้แก่ ด้านขอบเขตและวัตถุประสงค์ (ร้อยละ 76.79) และด้านความชัดเจนและการนำเสนอรูปแบบ (ร้อยละ

74.40) สำหรับคะแนนความเหมาะสมของรูปแบบจากการประเมินของนักศึกษาพยาบาล มีค่าตั้งแต่ร้อยละ 87.50 ถึง ร้อยละ 96.88 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมสูงสุด 2 อันดับแรก ได้แก่ ด้านขอบเขตและวัตถุประสงค์ (ร้อยละ 96.88) รองลงมาคือด้านการตรวจสอบความเป็นอิสระ (ร้อยละ 93.75) และคะแนนความเหมาะสมของรูปแบบจากการประเมินของอาจารย์พยาบาล

มีค่าตั้งแต่ร้อยละ 72.92 ถึง ร้อยละ 83.33 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมสูงสุด 2 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความชัดเจนและการนำเสนอรูปแบบ (ร้อยละ 83.33) และด้านขอบเขตและวัตถุประสงค์ (ร้อยละ 83.33) รองลงมาคือด้านความเข้มงวดของขั้นตอนการจัดทำ (ร้อยละ 80.56) ดังแสดงในตารางที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น

ตารางที่ 1 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น จำแนกตามมิติของการประเมินและกลุ่มผู้ประเมินและโดยรวม

มิติของการประเมิน	คะแนนประเมิน (ร้อยละ)		
	นักศึกษา	อาจารย์	รวม
	พยาบาล (n=8)	พยาบาล (n=4)	(n=12)
ด้านขอบเขตและวัตถุประสงค์	96.88	83.33	76.79
ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	87.50	79.17	70.24
ด้านความเข้มงวดของขั้นตอนการจัดทำ	93.06	80.56	73.81
ด้านความชัดเจนและการนำเสนอรูปแบบ	92.71	83.33	74.40
ด้านการนำรูปแบบไปใช้	90.63	72.92	70.24
ด้านการตรวจสอบความเป็นอิสระ	93.75	79.17	73.81

อภิปรายผล

การพัฒนาารูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นสำหรับนักศึกษาพยาบาล อภิปรายผลได้ดังนี้

1. สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลยังขาดทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับการประเมินภาวะสุขภาพ ประกอบด้วย การซักประวัติ การตรวจร่างกาย และการสื่อสารในการประเมินภาวะสุขภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยก่อนหน้านี้ที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความรู้และทักษะปฏิบัติในการรักษาพยาบาลเบื้องต้น โดยเฉพาะทักษะการตรวจร่างกายที่ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะทักษะการตรวจร่างกาย และมีความต้องการให้มีการพัฒนาสมรรถนะในเรื่องดังกล่าว⁷ การศึกษาก่อนหน้านี้ยังระบุอีกว่า นักศึกษาพยาบาลมีทักษะการตรวจร่างกายอยู่ในระดับปานกลาง ผู้รับผิดชอบรายวิชาควรวางแผนการพัฒนาทักษะ

ทางคลินิกด้านการรักษาโรคเบื้องต้นแก่นักศึกษาให้เกิดความมั่นใจและชำนาญมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะทักษะการตรวจร่างกาย⁸

ในส่วนของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความต้องการการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้งการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และการฝึกปฏิบัติทักษะทางการพยาบาลจากสถานการณ์และสภาพแวดล้อมจริง สอดคล้องกับผลการวิจัยก่อนหน้านี้ที่พบว่า การเรียนแบบผสมผสานช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนและเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ซึ่งแตกต่างจากการสอนทั่วไปที่เน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง¹³ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานน่าจะเป็นวิธีการที่สามารถพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาพยาบาลได้

2. รูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น เป็น

กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานทั้ง การเรียนการสอนแบบออนไลน์โดยการจัดให้นักศึกษาพัฒนาสมรรถนะการประเมินภาวะสุขภาพและทักษะการสื่อสารด้วยตัวเองผ่าน ห้องเรียนเสมือนแบบคลาวด์ (Cloud-based virtual classrooms) และการฝึกปฏิบัติทักษะทางการพยาบาลจากสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมจริง ได้แก่ การฝึกการประเมินภาวะสุขภาพเพื่อการคัดกรองโรคสำหรับผู้สูงอายุของศูนย์บริการการพยาบาล ด้านผู้สูงอายุ สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย ซึ่งรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้น่าจะส่งผลให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยก่อนหน้านี้ที่พบว่า การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended learning or hybrid learning) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการระหว่างการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online learning) และการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Face-to-face learning) เป็นรูปแบบที่ได้รับการยอมรับและนำมาประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา^{14,15} ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลที่มุ่งเน้นและพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางคลินิก โดยการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์จำเป็นต้องมีการบันทึกการสอนหรือมีสื่อการสอนที่สามารถดูย้อนหลังได้ทุกที่ ทุกเวลา และการจัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้ได้ปฏิบัติหรือลงมือทำกับผู้ป่วยบริการจริง^{16,17,18,19}

3. ความเหมาะสมของรูปแบบการบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นที่พัฒนาขึ้น พบว่าจะแนบความเหมาะสมของรูปแบบจากการประเมินของนักศึกษาพยาบาล เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมสูงสุด ได้แก่ ด้านขอบเขตและวัตถุประสงค์ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้มีการอธิบายวัตถุประสงค์ของรูปแบบไว้อย่างชัดเจน และระบุแนวทางปฏิบัติที่จัดทำขึ้นสำหรับผู้สอนวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรีไว้อย่างชัดเจนด้วยเช่นกัน อีกทั้งรูปแบบที่พัฒนาขึ้นเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้น และความต้องการการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา^{16,17}

สำหรับคะแนนความเหมาะสมของรูปแบบจากการประเมินของอาจารย์พยาบาล เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมสูงสุด ได้แก่ ด้านความชัดเจนและการนำเสนอรูปแบบ ซึ่งอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกับนักศึกษาพยาบาลที่เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้มีการอธิบายวัตถุประสงค์และระบุแนวทางปฏิบัติจัดทำขึ้นอย่างชัดเจน สำหรับด้านที่ได้คะแนนความเหมาะสมโดยภาพรวมจากการประเมินโดยอาจารย์และนักศึกษาน้อยที่สุด คือ ด้านการนำรูปแบบไปใช้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากยังไม่ได้นำรูปแบบการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในการเรียนการสอนกับนักศึกษาจริง จึงทำให้กลุ่ม

ตัวอย่างมีความเห็นว่ารูปแบบมีความเหมาะสมน้อย อย่างไรก็ตามการจัดรูปแบบการเรียนการสอนจากการมีส่วนร่วมของนักศึกษาและอาจารย์ถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์กับการเรียนการสอนและต้องมีการทดสอบว่ารูปแบบนั้นมีประสิทธิภาพสามารถให้นักศึกษามีผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ต่อไป^{16,17}

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. อาจารย์พยาบาลควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะการประเมินภาวะสุขภาพ และทักษะการสื่อสารสำหรับนักศึกษาพยาบาล โดยเน้นการส่งเสริมประสบการณ์ในการปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาพยาบาล
2. อาจารย์พยาบาลควรนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นสำหรับนักศึกษาพยาบาล เพื่อพัฒนาสมรรถนะการประเมินภาวะสุขภาพ และทักษะการสื่อสารสำหรับนักศึกษาพยาบาล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยผลของรูปแบบการบูรณาการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นในรูปแบบของการวิจัยกึ่งทดลอง
2. ในการประเมินรูปแบบการบูรณาการจัดการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการแก่สังคมและการวิจัยในรายวิชาการรักษาโรคเบื้องต้นควรมีการวัดผลลัพธ์ด้านอื่น ๆ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะในการประเมินภาวะ

สุขภาพ ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและสมาคมศิษย์เก่าพยาบาลสภากาชาดไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัย

Reference

1. Office of the Higher Education Commission. Manual for the internal quality assurance for higher education institutions: office of the higher education commission (OHEC). Bangkok: Parbpim Ltd., Part.; 2014. (in Thai).
2. Suwannachat S, Kooariyakul A, Chuaykarn U. Mission integration: challenging role of instructors in higher education institutions. The Journal of Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima. 2019;25(1):158-75. (in Thai).
3. Timsuwan B, Sunsem R. Integration: paradigm in educational quality assurance. Journal of Nursing and Education. 2012;5(2):2-13. (in Thai).
4. Office of the Higher Education Commission. Quality assurance in higher education manual 2014. Bangkok: Parbpim co. Ltd. ; 2014. (in Thai).
5. Chompunud S, Inkeaw W. Academic service integration with teaching and learning of the practicum of selected nursing area: community health nursing course. Journal of the Police Nurses. 2017;9(1):24-36. (in Thai).
6. Chaiyakit M. Guidelines of integrated instruction with research and academic services for the

- community in higher education. *Journal of Education Naresuan University*. 2014;16(2):205-13. (in Thai).
7. Sanchan M, Chumnanborirak P, Khawnphon S. Conditions of nursing practice of the primary medical care practicum: case study in community hospitals. *The Journal of Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima*. 2014;20(2):70-81. (in Thai).
 8. Thongmeekhaun T, Sateuw S, Chuakompeng A. Perception of students and preceptors towards clinical skills regarding basic medical treatment among nursing students, Boromarajonani College of Nursing, Songkhla. *Nursing Journal of the Ministry of Public Health* 2017;27(Special Issue):131-43. (in Thai).
 9. Sotthiyapai S, Tejavanija N, Ayuttaya KSN. Effects of instructional model on communication competency in nursing students. *Journal of Nursing and Education Volume* 2018;11(3):36-50. (in Thai).
 10. Jones RAP. *Nursing leadership and management: theories, processes and practice*. Philadelphia: FA Davis; 2007.
 11. Department of Medical Services. *Appraisal of guideline for research & evaluation II; AGREE II*. Nonthaburi: Department of Medical Services; 2013. (in Thai).
 12. Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. Newbury Park, CA: Sage Publications, Inc.
 13. Supawadee Thaewpia, Ratchanee Potchana, Suthida Intaraphet. The impact of blended learning on learning achievement, satisfaction, and self-directed learning among nursing students. *Journal of Nursing Science & Health*. 2019;42(4):121-31. (in Thai).
 14. Graham CR. Emerging practice and research in blended learning. In: Moore MG, editor. *Handbook of distance education*. 3rd ed. New York: Routledge; 2013. p. 333-50.
 15. Dziuban C, Graham CR, Moskal PD, Norberg A, Sicilia N. Blended learning: the new normal and emerging technologies. *Int. J. Educ. Technol. High. Educ.* 2018;15(1):3.
 16. Joyce BR, Weil M, Calhoun E. *Models of teaching*. Sixth edition. Needham Heights, MA: Allyn and Bacon; 2000.
 17. Joyce BR, Weil M, Calhoun E. *Models of teaching*. Seventh edition. Needham Heights, MA: Allyn and Bacon; 2004.
 18. Thangkratok P, Lhimsoonthon B, Palacheewa N, Tongtham A. Online nursing education during the Coronavirus- 19 pandemic: a case study of the epidemiology course. *TJNC*. 2021;36(03):31-4. (in Thai).
 19. Palacheewa N, Tongtham A, Lhimsoonthon B, Thangkratok P. Integrated learning management based on face- to- face learning and online instruction in primary medical care course for nursing students in the new normal era. *Rama Med J*. 2021;44(2):39-49. (in Thai).